

Harm Hofman

Harm tijdens de luisterronde voor boomkickers in de Achterhoek. (Foto: Tariq Stark)

Sommige avonden zijn gewoon beter dan andere; 9 juni jl. was zo'n avond. Vlakbij mijn woonplaats in de Achterhoek had ik met Harm afgesproken voor dit interview. Samen boomkickers luisteren in het kader van mijn luisterrondje voor het NEM Meetprogramma Amfibieën.

Op de afgesproken locatie stond Harm al op mij te wachten. Zoals zoveel locaties in Nederland kende hij ook dit gebied erg goed. Het interview nam ik af in het daglicht want na het zakken van de zon kèkterden de boomkickers oorverdovend hard. Bij de eerste schemering had Harm al een trekkende boomkikker gevonden. Het dier werd snel op de foto gezet en via Obsmapp ingevoerd. Geen amfibie ontkwam aan Harm zijn blik! Nadat de nacht was gevallen trokken de kikkers hun collectieve kelen open. Harm testte mijn veldkennis wat betreft inschatting van koorgrootte van groene- en boomkickers een paar keer kritisch. En dat is precies hoe ik Harm ken, een man met veel veld- en

Volop kèkterden de boomkickers tijdens de luisterronde. (Foto: Jelger Herder)

soortkennis, inhoudelijk kritisch en zeer prettig in de omgang. Een fantastische avond!

Hoe ben je begonnen?

Al van jongs af aan had ik interesse in de natuur, in de breedste zin, dus niet alleen amfibieën en reptielen. Op Terschelling, waar ik geboren ben, was daar geen gebrek aan! Als 14-jarige begon ik dan ook aan de bosbouwschool in Apeldoorn. Helaas heb ik het niet afgemaakt en na een jaar was ik weer terug op het eiland. Na enkele omzwervingen en diverse baantjes, bijvoorbeeld op de rederij die de vaartochten tussen Terschelling en het vaste land verzorgt maar ook bij een kroeg in Amsterdam kwam ik toch in de groene sector terecht: Staatsbosbeheer. Nu, na 43 jaar, is dit nog steeds mijn werkgever waar ik met heel veel plezier werk! Terschelling heb ik al heel lang ingewisseld voor het vaste land en ik woon tegenwoordig in Bennekom.

Kamsalamander verstoord tijdens de maaltijd!

Dat kamsalamanders een grote eetlust hebben en niet alleen ongewervelden op het menu staan is bekend. Een volwassen kamsalamander zal amfibieënlarven bijvoorbeeld niet versmaden. Zelfs volwassen vinpootsalamanders of kleine watersalamanders gaan er met smaak in. In de natuur zal je ze echter niet snel op heterdaad betrappen. Zo nu en dan heb je geluk...en daarmee de beoogde maaltijd ook!

Tijdens het bemonsteren van enkele poelen in het buitengebied van Winterswijk haalden we met het schepnet een dergelijk tafereel naar boven. Een volwassen kamsalamander vrouw had

een eveneens volwassen kleine watersalamander vrouw al voor een deel naar binnen gewerkt (zie foto pag. 21). De kop van het slachtoffer zat al in de bek van de kamsalamander.

Na het vangen van beide dieren hield de kamsalamander haar maaltijd eerst nog stevig vast. Later liet ze deze toch maar los. De onfortuinlijke kleine watersalamander leek grotendeels ongedeed op enkele beschadigingen van de huid na. Beide dieren zwommen ongedeed weg. Toch bijzonder dit normaliter "onzichtbare" schouwspel van dichtbij te zien!

Tariq Stark, André de Bonte & Jan Stronks

In het jaar 2000 was ik vanuit mijn werk betrokken bij een paddenwerkgroep in Wageningen. Al snel kom je dan in aanraking met RAVON. Meteen lid geworden en zo is het balletje gaan rollen. Destijds was alles heel anders, nauwelijks digitaal. Alle waarnemingen werden één voor één op een waarnemingskaartje ingevoerd en naar de Werkgroep Monitoring in Amsterdam gestuurd. Al snel kwam ik in contact met Annie Zuiderwijk en Ingo Janssen en heb hen ook gegevens geleverd in verband met het onderzoek naar de ringslang, die later in het Meetnet Reptielen gebruikt werden. Inmiddels was het wel duidelijk; het herpeto-virus had mij te pakken!

Voor het NEM Meetprogramma Reptielen ben je enorm actief. Hoe ben je hier bij terecht gekomen?

Op de Veluwe was ik voor Staatsbosbeheer actief in terreinbeheer Van de Boswachter Monitoren mocht ik diverse terreinen op amfibieën en reptielen inventariseren. Hier is destijds ook een rapport van verschenen. Na het schrijven van deze rapportage was mij duidelijk dat ik meer wilde leren over vastleggen van veldonderzoek. Om data, kaartmateriaal en rapportages goed te schrijven en te interpreteren heb ik bij Ingo een stage op het kantoor in Amsterdam gelopen. Ingo hielp mij al deze informatie goed op waarde te schatten, op de correcte manier te presenteren en bundelen. Een enorm leerzame stage die mijn veldwerk een extra dimensie gaf.

Van hieruit begon ik ook na te denken hoe ik op de SBB-terreinen meer kon betekenen voor reptielen. Het antwoord kwam al snel: het uitzetten van vaste teltrajecten binnen het NEM Meetprogramma Reptielen! Binnen een paar jaar waren er 34 trajecten uitgezet en stuurde ik tientallen vrijwilligers aan. Deze trajecten zijn tot op de dag van vandaag actief en leveren een waardevolle bijdrage aan het meetnet. De coördinatie heb

Ringslang op de dijk. (Foto: Harm Hofman)

ik inmiddels overgedragen, maar ik ben nog steeds op diverse trajecten op- en buiten de Veluwe actief.

Wat biedt de toekomst?

In de toekomst blijf ik vooral doen wat ik nu ook doe. Bijdragen aan het Verspreidingsonderzoek Amfibieën en Reptielen, de NEM Meetprogramma's en vooral heel veel blijven genieten van deze soorten en hun leefgebieden!

Tariq Stark

Kamsalamander verstoord tijdens het eten van een kleine watersalamander.

Kleine watersalamander als snack

Ook Han Duinker was getuige van zo'n bijzonder moment, al had in zijn geval de kleine watersalamander niet het geluk te ontsnappen.

Want op 22 juli jl. zag Han Duinker in het Noordhollands Duinreservaat hoe een groene kikker een volwassen vrouwtje kleine watersalamander op at toen hij de groene kikker na een schepnetvangst losliet aan de oever bij het water. Hap slik weg. Hij kreeg helaas geen tijd om een foto te maken.